

C A T A L O G U E

EXQUIS

de NATURE & de l'ART,

Contenant une Collection tres-étendue de

C O Q U I L L A G E S,

Entre lesquels il y a plusieurs tres-beaux Scalatás d'Ambon, Navettes de Tisferand, Amiraux & Paviljons d'Orange, Conques Exotiques, un Marteau de Pologne blanc & autres, des Selles Polonoises avec des Perles, Cliquets de Lazare des Indes, Crêtes de Cocq, &c.

En outre beaucoup de

CORAUX & LITHOPHYTES, des ANIMAUX & parties d'ANIMAUX,

autant en sec, qu'en liqueur;

Des Momies, des Pedra del Porco's, richement montéz en Or, des Befoards Orientaux; comme aussi des Pierres precieuses & Mineriaux:

d'Ailleurs un train frappant de toutes sortes de tres beaux

O U V R A G E S,

Comme une Famille Chinoise & beaucoup d'autres, tant IMAGES que

RARETEZ & CHOSES PRETIEUSES,

Taillées & Fabriquéés tres-artistement

En Nacre, Ivoire, Caret, Ambre, Pierre de Lard, Crystal &c. Le plus part richement ornées d'Or, d'Argent & des Pierres fines:

Au reste

Une Collection tres belle de beaucoup de valeur, en Or & Argent, de MEDAILLES, & rares piéces de MONNOIE: ausi des ANTIQUES tant Grecques que Romaines,

Et dernièrement quelques jolies

INSTRUMENTS de la PHYSIQUE,

Entre lesquels un grand Miroir concave, des Aimans tres grands, des Telescopes excellens, &c.

Ce qui fait plusieurs CABINETS riches & bien fournies, assembléz en beaucoup d'Ans, a grande peine & frais, par feu Monsieur

J E A N C O E N R A A D B R A N D T,

En vivant, bien Hon. Directeur de la Societé des Sciences de Zelande a Flesingue.

Lequel en tout sera vendu, *Mardi* le 23 Octobre 1792. & les jours suivans, matin a 10 Heures & apres-midi a 4 Heures, dans le Oude Zyds Heeren Logiment, a Amsterdám, par les Courtiers

J. POSTHUMUS,

J. YVER,

J. HAVESMAN,

G. W. VAN OPHOVEN,

P. POSTHUMUS,

A. BOSMAN,

J. H. HANDLER,

A. BYVOET,

F. C. FEYH,

W. H. DE MOL,

J. TIDEMAN,

& T. BRUYN.

Chez lesquels on peut avoir le Catalogue en payant six Sous pour les pauvres.

UITMUNTENDE C A T A L O G U S

van
N A T U U R en K O N S T,

Bevattende eene zeer uitgebreide Collectie van

HOORENS EN DOUBLETSCHULPEN,

Onder welken verscheidene keurlyke Ambonse Wenteltrappen, Weever-
Spoelen, Oranje-Admiraalen; Oranje-Vlaggen, Geribde Venus-Dou-
bletten; een witte en andere Poolse Hamers, Poolse Zadels met
Paarlen, Oostindische Lazarus-Klappen, Haanekammen, enz.

Worts een menigte van

ZEE-GWASSEN, DIEREN en DIERLYKE ZAAKEN

zo droog als in Hquor,

Fraaije Monies, Pedra del Porco's, ryk met Goud gemonteerd;
Orientaalsche Bezours: als ook kostbaare Gesfeenten en Mineralen:

Verder een keurlyk Stel van allerley raar en uitgezocht

B E E L D W E R K,

Als een geheele Chineseche Familie, benevens veele andere

B E E L D E N,

RARITEITEN en KOSTBAARHEDEN,

Van Paarlemoer, Yvoor, Schildpad, Barnsteen, Speksteen, Krystal
enz. Ten konstigste gewerkt en meestendeels rykelyk verlierd,
met Goud, Zilver en Edele Steenen:

Laatstelyk

Een uitvoerige Verzameling van veelerley pretieuse Goud en Zilveren

GEDENK- en LEGPENNINGEN, NOODMUNTEN

en andere raare Muntstücken,

Grieksche en Romeinsche Antieke Penningen:

Als ook eenige fraaije

WERKTUIGEN der NATUURKUNDE;

Waar onder een Capitaale Brandspiegel, extra groote Zeilsteenen,
keurlyke Teleskopen, enz.

Met elkander tussmaakende verscheidene ryke, wel gestoffeerde

K A B I N E T T E N,

Die in veele Jaaren met groote moeite en kosten zyn by een gebragt
door wylen den Heer

JOAN COENRAAD BRANDT,

*In zyn Wel-Ed. Leyen, Direkteur van het Zeeuwsch Genoot-
schap der Wetenschappen te Vlissingen*

Welk alles verkogt zal worden op Dingsdag den 23 October 1792; en
volgende Dagen, 's morgens te 10 en 's namiddags te 4 uren; in 't
Oude Zyds Heeren Logiment te Amsterdam; door de Maakelaars

J. POSTHUMUS,

J. YVER,

J. HAVESMAN,

C. W. VAN OPHOVEN,

P. POSTHUMUS,

A. BOSMAN,

J. H. HANDLER,

A. BYVOET,

F. C. FEYH,

W. H. DE MOL,

J. TIDEMAN,

en T. BRUYN,

By wien deeze Catalogus te bekomen is, mids betaalgende 6 Stuiver
voor den Aandru

**Alles zal drie Dagen voor den Verkoopdag ,
naamelyk Vrydags, Saterdags en Maandags, door
een ieder kunnen gezien worden.**

**De Koopers zullen gehouden zyn, van ieder
Gulden een Stuiver Opgeld te betalen.**

VOORBERICHT.

Door de ongemeene kunde en bekwaamheid, benevens het groot Vermogen, van wylen den Heer JOAN COENRAAD BRANDT, die den 26 April des voorleeden Jaars, in den hoogen Ouderdom van circa 86 Jaaren, is overleeden; als ook door zyn Wel-Ed. Liefhebbery en smaak in zaaken van Natuur en Konst, is zyne Verzameling, in die beide opzigten, tot eene uitgebreidheid gebragt, welke den Kundigsten de handen vol werks moest geeven, om die in orde te schikken. Want gezegde Heer hadt zig meer op de geduurige vergrooting, door aankoop van al het fraaije en uitmuntende, dat zyn Wel-Ed. dagelyks voorkwam, dan op eene juiste Rangschikking, toegelegd. Tegenwoordig echter, ten dienste der Verkoopinge, zulks vereischt wordende, zyn wy, in eenige Weeken, zodanig daar mede geslaagd, als de Liefhebbers uit dezen *Catalogus* kunnen zien. Zy zullen ras bespeuren, dat in het Systematieke op verre na die nauwkeurigheid niet

• 2 •

in

VI V O O R B E R I C H T.

in acht genomen zy, als by sommige Auteurs: ook was zulks wegens de kortheid des tyds, die men hier aan besteeden kon, ondoenlyk.

Het *eerste* en voornaamste KABINET, dat byna de helft van deezen *Catalogus* beslaat, was door den Overleedenen geschikt tot eene compleete Verzameling, zo van gemeene als uitgezogte Stukken onder de *Haorens en Doublet-Schulpen*, die wel het grootste deel zyner Verzameling in de Natuurlyke Historie uitmaaken. Hier van was ook eene uitvoerige Naamlyst vervaardigd, die wy, wat de benamingen aangaat, hoewel met eenige verbetering, veelal gevolgd en slegts in orde gebragt hebben, en welke men voorneemens is, by de Verkoopning van dit geheele Kabinet, dat in één koop zal worden opgeveild, daar by te leveren. Het is hier in 't Nederduitsch en Fransch, met byvoeging der Latynsche Naamen van LINNÆUS, beschreeven. Het andere of *tweede* KABINET, dat ook niet weinig uitmuntende Stukken bevat, hebben wy uit de overige menigte *Conchyliën*, welken onze Liefhebber bezat, in eene taamelyke doch niet volstrekt naauwkeurige orde samengesteld, meest op de duidelykheid en op het gemak der Kooperen acht gee-

V O O R B E R I C H T. VII

geevende. Dit zal stukswyze of by Nummers verkogt worden, en het *derde* K A B I N E T, bevattende het restant der Hoorens en Schulpen, waar in ook veele goede Zaaken zyn, by Laaden: de kleine Kabinetjes, No. 4 en 5, in haar geheel. Van de overige *Dierlyke Zaaken*, en Gedierten, zo droog als in Liquor, waar van ook eene aanzienlyke Collectie is, die door de menigte van *Pedra del Porco's*, *Orientealsche Bezoars* en Momies of gebalzemde Lyken, zeer opgeluisterd wordt: de ZEE-GEWASSEN, waar onder een menigte Edele Koraalen, verscheide fraaije Boomen van Bloed-Koraal; Neptunus-Mutten, Steen- en Sponsgewassen zyn: de GESTEENTEN, onder welken, behalven de Achaaten en Boomsteenen, keurlyke *Tourmalinen* en Edele Steenen voorkomen: de MINERAALEN, waar onder ryke Goud- en Zilver-Erfsen; wyst alles zig zelve.

Het andere gedeelte, deezer zo uitmuntende Collectie, bestaat eerstelyk in een keurlyk Stel van allerley konstig BEELDWERK: gelyk een geheele *Chineesche Familie*, van grooter en kleiner Beelden, tot by de dertig in getal, veelen in aartige postuuren, en allen met beweegende Hoofden. Voorts verscheide andere der-

VIII V O O R B E R I C H T.

gelyken, waar onder veele Potzemaakers, ook een groot getal Beelden van *Speksteen*, allen Chineesch Werk. Voorts een menigte Gebakken Beeldwerk, met den Konstenaar, die 't zelve gemaakt heeft, en wylen den Eerwaarde Dominé van *Garel*, ten allernatuurlykste geboetzeerd. Niet minder veelheid is 'er van *Gebrons* en *Tvooren Beeldwerk*, waar in de konst uitmuntend doorstraalt, als ook van *Hout*. Onder de RARITEITEN zyn veele by uitstek fraaije *Paarlemoere* Stukken, als konstig besneden of gegraveerde *Nautikusfen*, en andere Hoorens op sierlyke Voetstukken, veelen zeer kostbaar versierd met Zilver en Gesteenten. Inzonderheid munten daar in uit, de Platen, Schotels, Kistjes, zo van Paarlemoer, als van *Yvoor*, met uitnemend Sny- en Beitelwerk praalende: om van de ongemeen sierlyke en konstige Werkstukken, van *Karet* of *Schildpad*, van *Barnsteen*, *Krystal* en *Glaswerk*, *Achaaten* en andere Steenen, niet in 't byzonder te spreken. Men kan die allen in deeze Catalogus uitvoerig en naauwkeurig beschreeven vinden. En, wat de KOSTBAARHEDEN aangaat, die zullén den beschouwer niet minder aandoen, wanneer hy onder veele andere Zaken, zwaare Konststuk,

V O O R B E R I C H T. IX.

stukken ziet van *louter verguld Zilver*, waar onder één, de Kruiciging onzes Zaligmaakers verbeeldende, zeer uitvoerig en ongemeen fraay in 't klein gewerkt, staande in een Zilveren Kastje van vier Duim breed en agt Duim hoog, op een Ebbenhouten Voet met Zilver. Anderen praalen bovendien ten kostbaarste met Edele Steenen en Paarlen: gelyk verscheide Paarlengewassen van uitneemende grootte, tot Hangers geschikt en versierd met Robynen en Esmarauden. Ik zwyg van alle de stukken van dien aart, welke grappige postuuren en potzige bedryven of Galanteryen voorstellen, pronkende met veelerley Gesteenten.

Geen eind zou 'er aan zyn, indien ik verder in byzonderheden ten dien opzigte wilde treden. Dus ga ik over tot het heerlyke Kabinet van *Gedenk- en Leg-Penningen, Noodmunten* en andere raare *Geld-speciën*, dat insgelyks een Schat inhoud van Goud en Zilver. Men vindt 'er boven dien een menigte Grieksche en Romeinsche *Antieke Penningen*, zo van Gedagte Metaalen als van Koper, die raar zyn. Dezelfen zyn uitvoerig beschreeven aan het eind van deezen Catalogus, zo wel als de *Werktuigen der Natuurkunde*, die de overleedene Heer BRANDT ook

2. V O O R B E R I C H T.

nagelaten heeft, toonende dus dat zyn Wel-Ed. smaak daar op insgelyks gevallen ware. Onder deeze is een Capitaale *Brandspiegel* van Glas, meest dienende tot de Illuminatie-Voorwerpen: bovendien zyn 'er extra groote *Zeilsteenen*, fraay gemonteerd en bekwaamelyk gestanderd ter Proefneeminge: voorts Teleskopen, Verrekkykers, enz.

Men gelieve ten opzigt van onze behandeling, optemerken, dat, wegens de menigvuldigheid en verstrooide legging van veele Zaaken, telkens wederom nieuwe voorkomende, die onder de reeds genommerde hebben moeten ingevoegd worden, om ze eenigszins op haar plaats te brengen; zulks met sterretjes is geschied; of dat men ze, als overgeslagen, agter aan heeft moeten plaatzen: 't welk inzonderheid de Conchylïën betreft. Verder is alles zo klaar als doenlyk was beschreeven, waar mede verhopende den Liefhebbers geen ondiensnt gedaan te hebben. Ook kunnen zy verzekerd zyn, dat men alle moeite heeft aangewend om hun niet te misleiden en geen Conchylïën voor *Doubletten* uit te geven, die het niet weezentlyk zyn. Dus heeft men ook het Goud en Zilver ten naauwkeurigste laten toetsen en weegen; inzonderheid wat de
Ge-

Gedenkpenningen aangaat en van het overige niets getragt te pryzen, dat niet pryzenswaardig zy. Alles is, ten dien opzichte met groote zorgvuldigheid opgetekend, doch voor het overige, en zelfs wat dit betreft, zal het *voetstoots* verkogt worden, zonder dat de Heeren Exe-cuteuren of Erfgenaamen, of de Maake-laars, 't zy in dit opzigt, of zo'er by toeval eenige zaak verkeerdelyk mogt be-noemd of gekarakterizeerd zyn, daarom-trent agterhaald willen worden: terwyl men alles, met eigen Oogen, kan bezien.

Eene Collectie, daar zo veele, in zeldzaamheid en kostbaarheid uitmuntende Zaaken, zo wel de Natuur als de Kunst betreffende, in voorkomen, is inderdaad zeer ongemeen. Dus verhoplen wy, dat deeze onze moeite, (behoudens eenige mislagen, door schiekykheid, benevens gebrek van ruimte en tyd om alles nog eens te kunnen nazien, onvermydelyk,) zal mogen strekken, zo ten nutte der Erfgenaamen, als ten pleziere van 't Algemeen, dat zig op zyn tyd zal kunnen verlustigen in de beschouwing van deezzen Schat van Zaaken, niet alleen tot de Natuurlyke Historie, maar ook tot de voortbrengzels van het Menschelyk Vernuft, de Oudheden en Natuurkunde
be-

XII V O O R B E R I C H T.

betrekkelyk. Men zal daar toe, tegen den tyd der Verkoopinge, in de Maand *Oktober* aanstaande, den Liefhebberen, eenige Dagen van te vooren, gelegenheid verschaffen: want ten huize van den Overleedenen is voor dien tyd, (uitgenomen voor Buitenlanders ten opzigt van het eerste Kabinet,) wegens bekrompenheid van plaats, en om dat alles by een gepakt is en geplaatst, geen occasie.

Inmiddels hebben wy in de afgedrukte Bladen eenige Drukfeilen gevonden, als volgt:

Pag.	16.	N.	82	Lees	<i>artistement.</i>
	22.	N.	126	—	<i>six vis.</i>
	24.	N.	139	—	<i>Quatre Thiares.</i>
	29.	N.	227	—	Alleen, voor, en twee.
	63.	N.	308	—	<i>Musique.</i>
	58.	N.	321	—	<i>Quatre variantes.</i>
	—	N.	322	—	<i>Pavillon.</i>
	—			—	<i>Alata</i>
	57.	N.	332	—	Twee, voor, Witte.
	59.	N.	347	—	<i>sept variantes.</i>
	—	N.	349	—	<i>Trois Araignés.</i>
	62.	N.	362	—	Onvolwasfen.
	75.	N.	449	—	Achaate Katjes.
	77.	N.	462	—	<i>Trois differentes.</i>
	707.			—	Vleugeldoubletten.
	111.	N.	668	—	Oranjekeur.
	115.	N.	681	—	Schildpadde;
	120.			—	<i>Pinna.</i>
	121.			—	<i>Arca.</i>
	129.			—	<i>Chama.</i>
	235.			—	<i>Tellina.</i>
	143.	N.	27	—	Een, voor, Drie.
	171.	N.	507	—	Een, voor, Twee.
	192.	N.	824	—	Mesje.
	203.	N.	47	—	Drie; voor, Vier.
	224.	N.	22	—	Legpenning.

M. H.

18. Een Paardevoet-Doublet begroeid met Madreporen.
- 19 Een dito Paarlemoer Doublet.
- 20 Een fraay gepaarlemoerde dito.

Verder nog eenige Hoorens en Schulpen tot *Grotgoed*, die by Koopen zullen verkogt worden.

Andere DIERLYKE ZAKEN.

- 21 Een fraaije Walrus-Kop met de Tandén.
- 22 Een Leeuwen-Kop of Bekkeneel.
- 23 Twee Koedoe-Hoorens, aan een stuk van den Kop op een Plankje, fraay gepolyst.
- 24 Twee dito, dito, iets kleinder.
- 25 Een groote en zwaare Rhinoceros-Hooren, by de vier voeten lang en byna volkomen regt, zeer ongemeen.
- 26 Een Babyrousfa-Kop of Bekkeneel, met zeer groote kromme Tandén.
- 27 Een dito, met kleiner dito.
- 28 Een dito, dito.
- 28* Twee Tandén van het Ethiopisch Zwyn, aan de Kaak vast.

- 29 Hét Bekkeneel van een Tyger of Luipaard.
- 30 De Kop en Hoornen van het Bezoar - Bokje.
- 31 Twee gedraaide Buffel-Hoorens.
- 32 Twee Ramshoorens aan elkander.
- 33 Twee kromme Buffel - Hoorens.
- 34 Twee Hoorens van den Bezoarbok.
- 35 Twee dito, van dito of *Antilope*.
- 36 Twee dito, dito.
- 37 Twee dito zeer fraay, aan 't Bekkeneel vast.
- 38 Vier dito Hoorens.
- 39 Een Eenhoorns - Hoorn, lang zes voeten.
- 40 Een dito, ruim vier voeten.
- 41 Een Olyphants - Tand zeer fraai besneeden.
- 42 Een aartig gedraaide Zeepaards - Tand.
- 43 Een dito kromme ongemeen groot en zwaar.
- 44 Een kleinere gedraaide dito.
- 44* Een Zeepaards-Kop met vier Tandén.
- 45 Twee kleine Eenhoornen.
- 46 Twee enkelde Rhinoster - Hoorens.
- 46* Twee dito, dito, gepolyst.

- 47 Twee dito dubbeld aan een stuk van de Huid vast zittende, groot en zeer ongemeen.
- 47* Een gepolyste dito Hoorn, zeer fraay.
- 48 Een zeer groote Olyphants-Kies.
- 49 Een Zaagvischje.
- 50 Een Zee Schildpadje.
- 51 De Staart van een Olyphant.
- 52 Een Opblaazer-Visch, raar.
- 53 Een dito, zeer ruuw.
- 54 Een gedoornde of Egelvisch.
- 54* Een dito, zeer groot.
- 55 Een Zee-Wolf.
- 56 Een zogenaamde Draak, zeer aartig.
- 57 Een groot Vel van de Konings-Slang.
- 58 Twee kleinere dito.
- 59 Een Robbevel en Zaagvisch zwaard.
- 60 Een groote opgezette Armadil.
- 61 Twee Vellen van dito.
- 62 Een jong Rivierpaardje zeer aartig.
- 63 De Kraan van een Walrus en lange Staart als van een Pylstaart-Roch.

- 64 Eenige Haairballen.
- 65 Een Medusa-Hoofd, vry groot.
- 66 Twee fraay beschilderde Casuaris-Eiren.
- 67 Twee fraay besneeden Vogelstruis-Eijeren.
- 68 Twee dito en beschilderd.
- 69 Twee dito, dito.
- 70 Drie dito, en eeh onbesneeden.
- 71 Twee zeer fraay besneeden Kalabasjes en twee dito Cocos-Nooten.
- 72 Een Zee-Schildpadje en een Hoornvisch.
- 72* Een Land-Schildpad Schild, zeer groot.
- 72** Zes dito kleiner.
- 72*** Eenige dito.
- 73 Twee groote en verscheide kleine Kalabasjes.
- 73* Eenige Kolibriet-Nestjes en Vogeltjes in een verlakte Doos.
- 74 Een Negerinne-Kleedje.
- 75 Een Straat Davis Schuitje.
- 76 Een Wildemans dito.
- 77 Twee Armadille Schilden.

- 78 Een Maldivische Noot, geopend.
- 79 Een Boog met Pylen der Indiaanen.
- 80 Een Japanse Waaijer en een aartig stuk.
- 81 Twee Paardestaarten, of Vloerbezems van Paardehaair.
- 82 Twee dito, dito.
- 82* Drie Waaijers of Stoffers van Paauwestaarten.
- 83 Twee Chineefche samengevouwen Schermen van Riet of Matwerk.
- 84 Een opgevulde Zonnevisch.
- 85 Twee kleine Eenhoorntjes en eenige Zaagjes van Surinaamse Baggervis.
- 86 Een Krokodil en eenige diverse.

*M O M I E S of
GEBALSEMDE LYKEN.*

- 87 Een Momie ter halver Lyf zeer wel geconditioneerd, benevens een Voet en een Doos met uitgelopen Balsam.
- 88 Een dito, benevens een Dyebeen en een Schenkel.